

MC
110.988

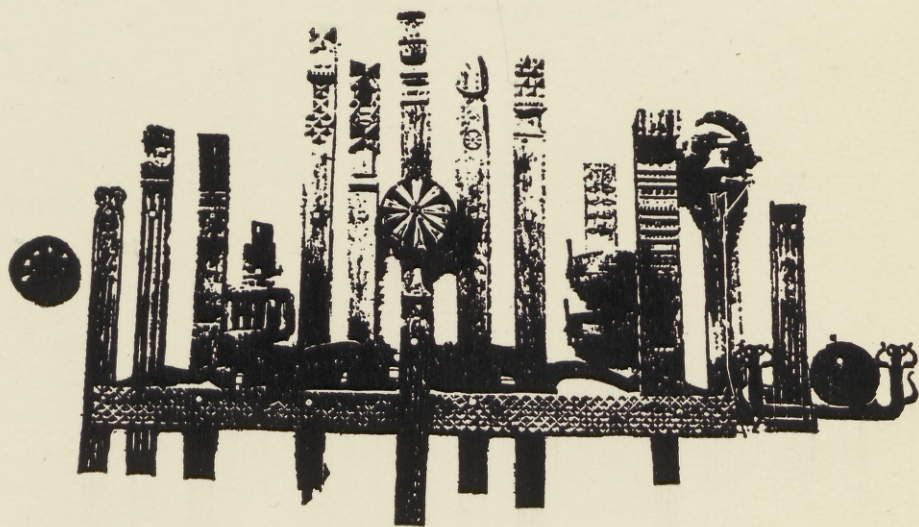
A MAKÓI MÚZEUM FÜZETEI

A MAKÓI MÚZEUM FÜZETEI

67

Hollósy Kornéliának

*A magyar írók
április 13. 1857.*

MAKÓ, 1990

A MAKÓI MÚZEUM FÜZETEI

67

Hollósy Kornéliának

A magyar irók
április 13. 1857.

MAKÓ, 1990

A Makói Múzeum Füzetei: 67

Szerkeszti: TÓTH FERENC

Felelős szerkesztő: HALMÁGYI PÁL

ISSN: 0324-5179
ISBN: 963 03 3215 9

MC 110.988

1990

Kiadja: Dombegyház Nagyközség Tanácsa Hollósy Kornélia halálának
100. évfordulója alkalmából

Megjelent 1000 példányban, 1,5 B/5 ív terjedelemben

Felelős kiadó: Csizmadia János

Makói Városgazdálkodási Vállalat Sokszorosító Üzeme

Felelős vezető: Dornbach Péter

VGVS MS 90-383

Valamint a zenében, úgy az életben minden élvezet a harmoniától függ, 's boldog csak az lehet, kinek körében egyes szavak az egésznek összhangját nem zavarják. — Ez az mit Önnek kívánok 's mit mások felett bizonyosan az érdemel leginkább, ki bájló szavával még talán soha életében harmoniát nem rontott meg.

Pest, $\frac{12}{4}$ 857

B. Eötvös József

*Szép dalára a madárnak
Hajnal támad . . .
Te dalod is hajnalt hozzon
A hazának.*

Pest, ápr. 12. 857

Tóth Kálmán

Mert mi nem feledkezünk meg rólad, hogy te se feledkeznél meg rólunk, azért irtuk e lapokat.

Pest, apr. 11. 1857.

Irinyi József

Miskolcz 1857. augusztus 3-án.

Mi zendült meg olyan szépen,
Fönt a kéklő tiszta légben!?
Tavasz hirdetője
Kis madár, pacsirta,
Derűt csal a szívre
Virágot a sirra. —

Mig oda fönt estve reggel
Beszélget a tündérekkel,
A magas menny üdvét
Kéri éjszakára
S egy parányi fészek
Enyhelyén találja. —

Dal tavaszunk hirdetője,
Sötét szívek derítője!
Dicsőségeden túl,
Hol koszorúk várnak,
Osszad égi sorsát
A dalos madárnak

Lévai József

A művészet hona az egész világ, — sehol sem idegen az; de ha
e tág országodat be is töltenéd dicsőségeddel, magad, ó kedves művésznő,
kit mindnyájan annyira szeretünk 's tisztelünk, — maradj köztünk, — kik
közel, vagy távol, otthon csak a hazában vagyunk.

Brüsszel, május 14-kén 1857.

Jósika — Podmaniczky Julia

A sajátos időkben, melyekben élünk, a XIX-ik század dialecticája sok hitvány dologra ruházta a legszebb elnevezéseket. Lovagiasság, polgáriasság, loyaltás, ildom sat. nem egyszer szomorító és piritó gúnyoraként tűnnek föl annak, mit egykor így tanítottak minket nevezni. Te a művészet nemes leánya, kedves honi csalogányunk, maradj a régi, becsületes elnevezésednél, s a régi jó fogalmaknál.

Brüssel: május 14. 1857.

Eszther sat. szerzője.

*Fülemüle szégyenülve bokrán,
Édes irigységgel hallgatott rá,
S kedve-szegve rejtezik vadonba
Hogy silányabb énekét elmondja.*

(Arany)

Pesten, ápril. XIV. 1857.

Greguss Ágost

Gyászos napok után, hazádba vissza vezényle kebled vonzódása; eljövél, hogy hangod elbájoló csengése balzsamot hintsen a vérző sebekre, enyhülést szerezzen az elcsüggedteknek, 's csillapítsa a felhevülteket. — E hazának száz meg százezer tapsai hirdetik hatásod nagyszerűségét. A sors jutalmul megajándékoza a legszebbel, mert példás jóságú családanyává tön. Szived koronáját ez uj hajtással ékesítvén föl, — mely annál ragyogóbb, mennél ritkább jelenben —, elérned engedé, a vajmi ritkán elérhető, — a tökélyt.

Aszód május 8-án. 1857.

Báró Podmaniczky Frigyes

Éneked mindig eszembe juttatja Petőfi e szép sorait:

*Minek nevezzelek,
Ha megcsendülnek hangjaid,
E hangok, melyeket ha hallanának
A száraz téli fák,
Zöld lombokat bocsátának, —
Azt gondolván,
Hogy itt már a tavasz,
Az ő régen várt Megváltójok
Mert énekel a csalogány —
Minek nevezzelek?*

Pest, ápril. 10. 1857.

Gyulai Pál

A csalogány dalán elmereng az ifju ábrándos kebel, a te dalodra,
midőn szép nyelvünk édes hangjai megcsendülnek bűvös ajkidon, feldobog
a nemzet szive.

Gr. Lázár Kálmán

*Ha nem éneklék,
Szeretem én a drámát:
Ha te énekelsz,
Szeretem az operát.*

Pest, ápril. 10. 1857.

Szigligeti

Szememre vetették, hogy busulni nem tudok, midőn a busulás hazafiui erény. Az igaz, reményeinket kegyetlenül megcsipte a fagy, de midőn *a nemzet csalogányát* hallom, nem tudok busulni, hisz ekkor *közel a tavasz.*

Vas Gereben.

HOLLÓSI KORNÉLIÁNAK.

*Egy nép lakik, túl tengeren,
Hol délre lejt az Alpok alja,
Hol fűszeres völgy, rónaság
Az erdős Apennint uralja;
Hajdan dicső nemzet, ma rab,
S hogy lánca csörgését ne hallja
Énekekkel üzi bús nesztét
S az ércigát enyhíti dalja.
Oh! hát dalolj nekünk.....*

Május 1. 1857.

Arany János.

A dal az út az égbe. Boldog vagy Te, ki ez utat mindennap megjáród.

Pesten, 1857. Ápril. 13.

Jókai Mór.

A menynek két sugara téved a földre.

Dal és szerelem!

Vajha szivednek annyi fényt juttatna ez,
Amennyi gyönyört nyújtasz nekünk amazzal.

Pest, március 15-én 1857.

Balázs Sándor.

*Amit a nagy dalteremtők
Érezének, álmodának,
Szent berkében ábrándozván
Ama tündér szép világnak:*

*Ajkidon új életet nyer;
Ébred a dal s édig szárnyal;
Napvilágra jő, miképp a
Drága-gyöngy a buvár által.*

*Vigan csattog most az ének,
Majd nyög és sir búval telve...
Az a kinnak és gyönyörnek
Sziwhódító bűvös nyelve!*

*A mi abban fájdalom van,
Legyen nálad csupán játék....!
S üdve szálljon mind a szivre...
Az a sok szép varázsigé*

Életedben testté váljék!

Hanva, június 9. 1857.

Tompa Mihály.

A szüzies szendeség a női jellemnek legégibb, legritkább s ezért legvarázslóbb tulajdona; a szép és jó iránti ihlettség pedig az emberi szellemnek legmagasztosabb gerjedelme. — Amaz boldogságot áraszt maga körül; emez önmagában boldogít.

Pesten, ápril hó 13. 1857.

Balassa tanár.

*Midőn hallgattalak, először sajnáltam,
hogy drámát és nem operát irtam.*

Pest, 1857. ápril. 12.

Dobsa Lajos.

Saját szívünk az élet óceánja,
S hullámiban búvár a gondolat.
Boldog, ki mélye kincsét feltalálja:
E földön élhet tündér álmokat;
De vészve van ki dúló szörnyeit
Idézi fel enlelkével csatára
S keblében nincsen szenvedély határa.

Te felhozád érzelmed gyöngyeit,
Művész ihlettel alkotád füzérré,
Melly lelkedet bájos hatásba meré
S míg népünknek vigalmul adtad át,
Saját hajadba fonta bé magát,
S minket csupán te, nem tartál nagyoknak,
Fejed körött most szép diszül ragyognak.

Pest, 1857. Julius 27.

Gaal József.

L. HOLLÓSI KORNÉLIÁNAK.

Midőn az égen csillag születik;
Midőn a földre csillag hull alá;
Midőn a bimbó rózsává fesel,
S fölszáll a harmat a nap sugarán;
Midőn a szellő illattól piheg,
S boldogságában lágyan fuvoláz
Midőn a gyermek anyja kebelén
Az első tejcsépp mézét szívja be
S mosolygó lelke ajkain dereng;
Midőn először dobban a szív
S az első csóknak lázas ereje
A menyországnak üdvével csatáz:
Midőn a hontalannak álmiban
A hervadó menyasszony megjelen
És a hazából jó hírt visz neki;

Midőn megzendül bübájos dalod.....

Zalár.

EMLÉKÍRAT
LONOVICS HOLLÓSI KORNÉLIÁNAK.

*Magyarország téli tájkép,
Benne mégis csalogány ver,
Oly édesen, oly biztatón:
Hogy a tört sziv is hinni mer.*

Erdélyi József.

Nemzetem koszorus dalkirálynője, lelkes honleány!

A művészet és női erények nevében általam is
megáldva s üdvözölve légy.
Engedje az ég, hogy bájos ajkadról, varázs hatalommal
zengje át a világot a magyar hirnév, s fény és dicsőség.
Ezt óhajtom nemzetemért.

És téged örök, ifju szivvel jutalmazzon a végzet s boldogságodat
családi szerény örömeiben alkossa meg istened.

Ezt óhajtom részedre éretted

Pest, ápril. 7. 1857.

Bernát Gáspár.

*Dalod minden szivben ébreszt
Egy óhajtást, egy virágot:
Ugy áldjon meg téged Isten
Mint veled minket megáldott!*

Pesten Junius 9. . . . 1857.

Tárkányi Béla.

Muzsáktól van származásunk,
Egy házban van a lakásunk
Ez a ház: a Nemzet háza,
Életmentő rozzant bárka.
Kincse lőn vésznek' zsákmánya,
Te vagy egy szép maradványa.
Hangja vagy a hon szívének,
Reményének, szerelmének.
Ég vigaszát zengő dallos,
Én a karban egy czimbalmos.
Ha te hallgatsz, én azt mondom...
Az az, játszom a cimbalmon: —
„El kell veszni a világnak,
Vagy győzni az igazságnak!”

Pest, Ápril. 12. 1857.

Egressy Gábor.

Bübájos hangjaid művészetével égbe ragadod a földet;
Magasztos női, honleányi erényeiddel az eget varázsolod a földre.

Pest, jun. 4. 857.

Tomori Anasztáz.

A te dalaidnak legszebb viszhangja van, mert e viszhang egy nemzet lelkesedése!

Pest, ápril. 10. 1857.

Beöthy László.

HOLLÓSI KORNÉLIÁNAK

Ha hull a lomb, s bus őszi hervadás van,
Elszáll a pártos fecske hűtlenül.
A csalogány a méla hervadásban —
Dalolva hiven, kis fészkeben ül.
S bár fájó szivből, fentebb csattog a dal
Mint a tavasz vidám öröm-szakán
Ugy szivhez szól, úgy békit, úgy vigasztal...
— — Dalolj nekünk, oh édes csalogány!

Pest, 1857. augusztus 8-án.

Szász Károly.

Tisztelt pálya-társnóm!

Azt mondják az emberek, hogy Ön csalogány, és mint csalogányt valóban ezerek és ezerek szeretik. Gyermek koromban nekem is volt csalogányom; szerettem őt, mert kedves volt, s édes dalával elbájolta lelkemet. — De eljött az ősz, a kis csalogány elhallgatott, s minthogy nem hallhatám többé bájos dalát, megfeledeztem a fogoly kegyencről — s az én kis csalogányom rövid idő alatt elveszett.

Szegény csalogány így szeretnek téged
az emberek?! — — — Himporos pillangó a
Szeretet, rövid időn leéli életét, de a
becsülés büszke sas, melynek az idő csak
edzi erejét. — Én becsülöm Önt!

Pest, ápril. 12. 1857.

Szigligeti József
Színész.

Mint büvös tündér dalolsz angyali hangokon. Majd egekbe ragadsz,
és az érzelmek tengerébe taszítasz. Utánad repül lelkem szellem szár-
kon. Örülök és sirok, bánkodóm és szenvedek, mint reszkető dalod akarja,
mindig szeretek, mert hangod a legédesebb és tisztább szerelem visz-
gja. Bájos ajkad túl zengi e hon határait, de te mienk vagy, s míg e
zet szívéből a művészet szerelme ki nem hal, a jelen- s utókor tisztelve
zeretve őrzi meg emléked.

Pest, ápril. hó 12-én. 1857.

Szabó Richárd.

*Mint egy csillag a tündérmesében
Repül lelked a dal zengésében,
Mely szép ajkad biborán elárad
Míg a szived rejtekét bejárod....*

*Adj hangot a honfiérzelemnek,
Melyből égő sugarak teremnek
Legyen dalod ábrándos hatása
Egy szép világ hozzánk álmódása.*

*Tartsd szavaddal ébren e nemzetet
S még nagyobb lesz dicső művészeted,
Mely által bár a világé lettél;
Ne feledd, hogy magyarnak születél!*

Szelestey László.

A legveszélyesebb időben egy erdélyi származású hős biztosítá ha-
zánk lételetét, ez Hunyady János volt, s honunk Hollós Mátyás alatt érte el
aranykorát.

A magyar Opera alapját s hírnevét, az erdélyi Schodelné veté
meg, ez a feledhetetlen emlékü Hunyady Jánosné, de fény polczára a csaló-
gányhangú Hollósy Cornélia emelte.

Pesten ápril. 10-én. 1857.

Remellay Gusztáv.

Multad fény, jelened dicsőség, jövőd halhatatlanság s mind ez általad: hazádé!

Pest, ápril. 13-án 1857.

Dr. Batizfalvi.

„Csak dalolj, — szerelem és dal
Önmagának jutalom —“

Pest, ápril. 13. 1857.

Vajda János.

A te dalod nem hangzik el a pusztába

Pest, ápril. 25-én 1857.

Tóth Endre.

Hogy megjelenésed tündéri, hangod varázsbáju, mely a lélekbe lopózva a bánatot álomba ringatja, vagy ha örömmel talál ott, azt a mennyekig fokozza, — virágos szavakban szépen elmondják költőink, de lelkesült magasztalásukhoz ezt teszem: Angyal vagy, ki a nehéz időkben Aradra jövel, édes dalaiddal és nemes sziveddel enyhíteni annyi bút.

Pesten ápril. 11-én. 1857.

Degré Alajos.

Mikor először láttál napvilágot
Ős szokás szerint ősmagyar családot
Tartott bizonynyal örömnépet:
S ifjak és vének kik örvendezének
Születésnapján a kis jövevénynek,
Kivántak: hosszú boldog életet...

Most a hon, mellynek lettél nagy leánya:
Bár halandó ne volnál azt kívánja
S zengnének örökké büvös ajkaid
Szivednek édes tengerében termő
Varázs éneket:
Mélytől nemzeted
Hiven, mint te,
S oly őszinte
Nyilván imádná minden delnő, ...
Kiderülne minden borus elme...
S hangolná hazádnak szent szerelme
Egygé minden igaz szívnek hurjait...

Pest, ápril. 13-án 1857.

Dienes Lajos.

A nőiesség: nemes szived: a művészet:
Homlokod fényes koszoruja.

Pest, ápril. 11-én. 1857.

Kövér Lajos.

Azért is örülök, hogy szerkesztő vagyok, mert a hírlapok is azon
könyv lapjai, melyben meg van írva a te történeted.

Pesten, ápril. 14. 1857.

Pompéry János.

HOL VETTÜK A DALT.
Emlékül Lonovics-Hollósy Kornéliának.

Mi adott a szívnek hangot?
— A *madár és szerelem*:
A madárdalt utánozni
Készlet a vágy, érzelem.

Míg madarat nem hallottunk
Nem volt nóta, nem volt dal;
A szerelem is néma volt
Titkos fájdalmaival.

A magyar nóták gyökere
Ott künn tenyészik szépen,
Az erdőben, a mezőben:
Madarak énekében.

Ott méléz a pásztorfiú
Verőfényes lomb alatt;
Hallgat! hallgat! közbe jávor-
Fából furolyát farag.

S — ellopja az élet titkát,
Furulyájába rejti:
Onnan kedves babájának
Gyenge szívébe ejti.

Szombat este szóni kezdik
Sűrűn mint a lenvásznat:
A hangok tündérszájai
Édes könnyecsepen áznak.

Mint tűzön olvasztott mézet
Úgy öntik, úgy folytatják;
Csókhangot is szórnak felé,
S ölelkezve folytatják.

S — a *nóta*, mint az *ölelés*
Szépen kikerekedik:
S már vasárnap templom után
Koszorúban éneklük.

— S ily módon a *madárdallal*,
Világkezdeté óta,
Összeölekezett édes
Testvér a — *magyar nóta*.

— S zenébe innen olvadt át
A világ népeinél:
S a legistenibb dalműben.
Madárdal szelleme él.

Lisznyai Kálmán.

Hölgyeknél a szépség tetszik, a szellem mulattat, a jellem vonz,
az ének elragad.

Pest, 1857. ápril. 11-én

Friebeisz István.

Királynő vagy a művészet országában.
Két koronád van, egyik nemes szived,
Másik ragyogó művészeted.

Pest, ápril. 12-én. 1857.

Vadnai Károly.

T. cz. L. HOLLÓSY KORNÉLIA asszonynak.

Pest. ápril. 13. 1857.

Pálmaszál vagy, ki mint e tündérfa csak saját terhe alatt nő s virágzik: — fejlődöttél nagygyá s lól a művészet gondjai közt dicskoszoruja honodnak

Pálmaszál vagy, mellynek sátora a romok fölött virul legszebben, — miként művészeted repkénye: az eltiport hazán! . . .

És mert hü vagy, miként repkény az elhagyott romhoz: — érd meg születésnapod azon ünnepét is, midőn a fölött új élet zendül meg, hogy bájéneked hangozathassa annak gloriáját!!!

Mészáros Károly.

Művészet! a szellem legszebb virága,
Egy belső istenség nyilvánulása.
A művész maga alkotja világát,
És saját egében leli boldogságát.
A művészet egy csupán; a különböző ágak
Mind édes gyermeki ugyanegy anyának
Ugyanegy napnak fényszülött sugári,
Melyek a szépség
Örök forrásából fakadának.
Ó boldog, aki e forrásból merit!
Benne megdicsőül az a mi földi rész,
És istenséggel telve teremtővé léssen!

Ápril 12. 1857.

Bulyovszky Lilla.

A szavak elhangzanak: az ének visszhanggá válik a szivben
A szavak eszméket fejeznek ki: az ének érzelmeket A szavak meggyőznek: az ének magával ragad . . . Szavakkal emberek beszélnek; énekekkel — angyalok.

Pest Ápril hó 28. 1857.

Tanács Márton.

Dallod a hazának
Bus keserveit
'S a' jövőből intő
Szép reményeit,

Énekelsz szerelmet
Édes-olvadót,
Majd lángokra gyullat
Majd kéj-lankadót.

Lelkesült szemedben
Égi tűz lobog;
'S keblünk hangos árjain
Hullámszik s dobog

Ugy tetszik: szivünk lett
Hárfa, 's hurjain
Édes kin 's öröm zeng
Ajkad hangjain.

Zengj, oh zengj sokáig
Nékünk! e zene
Márvány kebleken is
Érzést költene.

'S e szelid tanítást
Hallni jöjtek,
Kiknek durva önzés
Lakja kebletek!

Kiknek zárt szívében
Nincs nagy érzemény,
Szeretet barátság
És magas remény!

Egy örök tavaszról
Szólnak e dalok,
'S ily zenén repesnek
Égben angyalok!

Tóth Lőrincz
m. acad. t.

Ha ott fenn azon nemzet hallgattatnék ki leginkább, melynek panaszai legédesebb hangokon szállnak föl: úgy a mi könnyüink általad már rég fölszáradtak volna.

Pest, ápr. 13.-a 857.

P. Szathmáry Károly.

Koszorút adott a világ;
Te a világnak éneket.
És én? . . . Ha rajtam állana
Egy éltet adnék még neked!

Pest, máj. 25. 857.

Sárosy Gyula.

A királyok uralkodnak hatalommal, s csak a lángelmék szívvel; de mi a királyok hatalma' s a lángelmék ereje a dal bűbájához képest, mely tetszés szerinti igézet alatt tartja érzékeinket? Ha a hang legszebb adománya nem volna a természetnek, nem lehetnénk iránta oly érzékenyek. Még a lélek is mikor az élet minden tehetségeivel együtt tőlünk búcsút vesz, legtovább hagyja nálunk a hall-érzék fogékonyságát . . .

Pest, ápril. 13. 1857.

Székely József.

*Áldásul adott Téged a magyarok Istene nekünk,
hogy bájos éneken elandalódva, elfelejtsünk: — gondolkozni.*

Szegfi Mór.

LONOVICS-HOLLÓSY KORNÉLIÁNAK

1857. ápril 13-ra.

Honnan művésznő! bűvös hangjaid,
Mik énekedben lelkünkig behatnak?
A szívnek édes, illas élet adnak,
S gyönyörre keltik titkos hurjait? ...

Égből leséd el a dal bájjait:
Azért nemével a varázsolatnak
Minket magokkal egekig ragadnak,
S halljuk szavadban fényes karait.

Zengj, oh nemes hölgy! zengj soká nekünk:
Hadd értsük a Te ihlet ajakadról
A dalt, a melyben tulvilági hang szól!

Tán visszazengi szétdúlt kebelünk
Egykor magasztos éneked bűbáját:
A honfi — érzés szent harmóniáját!

Pest, 1857.

Császár.

EMLEKEZTETŐ

egy régi színházi kritikustól.

Jelenleg Hollósy Kornéllát, mint ünneplett hazai művésznőnket, az egész magyar hírlapirodalmi világ a méltánylás osztatlan koszorújával halmozta el. Ámde volt idő, midőn a nagyok irigylett sorsát ő sem kerülheté el, — midőn 1851-ben a miatt, mert a magyar dalművészet tetőpontját külföldön is beakará mutatni, hírlapíróink nagy része kikelt ellene s kíméletlen sértésekkel ostromolá. Alólírt mint akkor a Remény folyóirat szerkesztője,

hazafiú tisztének tartá a méltatlanul üldözött védelmére bátran síkra szállani, s mivel az ily kicsinységet könnyen ellehet feledni, szabad legyen itt, hol rövid szavakban oly sok szép költői bókot nyilvánítanak, ennek emlékeztétét fölleveníteni: —

„Az elvihartzott hősies harc után — mondám én százak, ezerek ellenében — a magyar művészet egyik legragyogóbb csillagának a világ előtt ily időben bemutatnia magát, midőn a legnagyobb rokonszenv fejlődött ki nemzetünk iránt — s különösen a magyar nép szívreható dalait is művészeti alakban megismertetnie — a legszerencsésebb elhatározás volt s nem honleányi bűn — mint tí mondátok meggondolatlanul — sőt a legszebb honleányi erény. Ha megfontoljuk azt, hogy a vész napjaiban Hollósy Kornélja volt egyik legerősebb gyámoltó és fentartó oszlopa nemzeti színházunk hanyatló ügyének: alig lehet megfogni e méltatlan eljárást az ő irányában. Leginkább az ő magas művészi állásának tulajdonítható az, miszerint a hatalmasok gúny és megvetés helyett tiszteletben tarták azon színházat, mely oly bájos hatású remekelővel dicsekedhetik, míg másrésről az idegen ajkú fővárosiak is seregestül siettek az ünneplett művésznőt csodálni, s boldogok voltak, hogy az ő varázs ajkairól hallhaták a magyar hangok szívrendítő ömledéseit. És hálából ezért Hunnia némely nagylelkű fia a nagy művésznőt még honleányi érzelmeitől is megakará fosztani.

Amde Hollósy Kornélia az ellene szórt férfiatlan rágalmakat nemes önérzetében nyugodtan tűré-s minden bosszúja abból állt az üldözött, kedves csalogánynak, hogy a közös gyász és sebzett szíve fájdalmának éjelében még szebben, meghatóbban énekelt mint azelőtt s a szerencsétlen lengyelek honábai távoztása előtt utószór lépvén föl, lábainál egész virág ágya terült el a tiszteletére szórt tavaszi rózsáknak — szűrő tövisel a méltatlan üldözök számára maradtak fen emlékül. (Remény 1851.)

Vahot Imre.

UTÓSZÓ

Hollósy Kornélia halálának századik évfordulóján bensőséges ünnepség keretében, emléktáblát avattak Dombegyházon. A nemzet csalogányára, a kitűnő koloratur dalénekesre, a magyar nemzeti opera nagy népszerűsítőjére emlékezve született meg a gondolat, hogy a művésznő harmincadik születésnapjára a magyar írók által összeállított emlékalbumot ismét meg kellene jelentetni.

Az önkényuralom éveiben Hollósy Kornéliának és férjének, Lonovics Józsefnek lakása - előbb a Wenckheim-palotában, majd a Zrínyi házban - mindig nyitva állt írók, művészek, közéleti személyiségek előtt. Ennek az irodalmi szalonnának egyik állandó tagja Sárosy Gyula költő vetette fel, hogy lepjék meg születésnapjára egy emlékalbummal a körülrajongott dalénekesnőt. Az album összeállításával és a beírások összegyűjtésével Dobsa Lajos makói születésű színműíró és Vadnai Károly újságíró bízták meg. Eötvös Józsefhez Vadnai ment el.

- Soha sem írok örömezt emléklapot - mondotta Eötvös -, de Hollósy Kornélia albumába írnom kell. Tartozom neki a sok élvezetért, mihelyt rá gondolok, könnyen fog menni az írás.

A zöld bársony kötésű, ezüstveretes albumot Dobsa Lajos és Vadnai Károly adta át a művésznőnek.

- Küldöttei vagyunk íróársainknak - mondotta Vadnai, a szónok - kik nagysádat mai születése napján ez albummal kívánják meglepni. Minket ért a szerencse, hogy midőn ezt átadjuk, tolmácsai legyünk egy közóhajtásnak. Mindnyájunk óhajtása, hogy az Isten még sokáig tartsa meg nagysádat családjának, hazájának örömeire, büszkeségére. Mi pedig kérjük, valahányszor e könyvet lapozza, percig se feledje, hogy az itt nyilatkozó részvét csak kis töredéke azon nagy tiszteletnek, mely a szívben maradt, s mellyel íróársainkkal együtt nagysád irányában mindenkor viseltetünk.

A díszes album az aradi múzeumba került, de úgy hírlik, elkallódott. Fotómásolata - Diósszilágyi Sámuel jóvoltából - a makói múzeumban maradt fenn. Az emlékalbumot Hollósy Kornélia születésének centenáriuma, 1927-ben Tarnay Ivor előszavával és Diósszilágyi Sámuel bevezető tanulmányával Barna János rendezte sajtó alá. Mivel a fotóalbum lapjai sokszorosításra nem alkalmasak, a díszes kötet szolgált jelen kiadás alapjául. A most közreadott füzet kizárólag „Hollósy Kornéliának a magyar írók ápril. 13. 1857.” beírásokat tartalmazza, leválasztva a kötetben megjelent egyéb versektől. Ennek megfelelően a lapszámozás módosult.

Tóth Ferenc

NÉVMUTATÓ

Arany János	7	P. Szathmáry Károly	20
Balassa János	8	Szegfi Mór	20
Balázs Sándor	7	Székely József	20
Batizfalvi Sámuel	14	Szelestey László	13
Beöthy László	11	Szigligeti Ede	6
Bernáth Gáspár	10	Szigligeti József	12
Bulyovszky Gyula	18	Tanács Márton	18
Császár Ferenc	21	Tárkányi Béla	10
Degré Alajos	14	Tomori Anasztáz	11
Dienes Lajos	15	Tompa Mihály	8
Dobsa Lajos	8	Tóth Endre	14
Egressy Gábor	11	Tóth Kálmán	3
Eötvös József	3	Tóth Lőrinc	19
Erdélyi József	10	Vadnai Károly	17
Eszther szerzője = Jósika Miklós	5	Vahot Imre	21
Friebeisz István	17	Vajda János	14
Gaál József	9	Vas Gereben	7
Greguss Ágost	5	Zalár József	9
Gyulai Pál	6		
Irinyi József	3		
Jókai Mór	7		
Jósikáné Podmaniczky Júlia	4		
Kövér Lajos	15		
Lázár Kálmán	6		
Lévai József	4		
Liszniai Kálmán	16		
Mészáros Károly	18		
Podmaniczky Frigyes	5		
Pompéry János	15		
Remellay Gusztáv	13		
Sárosy Gyula	20		
Szabó Richárd	13		
Szász Károly	12		

A MAKÓI MÚZEUM FÜZETEI

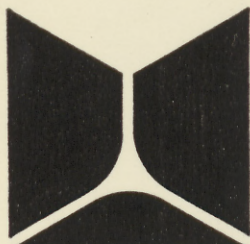
1. PÉTER LÁSZLÓ: A makói múzeum József Attila kéziratai. Szeged, 1952. (Elfogyott).
2. PÉTER LÁSZLÓ: Az ő-zés kérdéséhez. Debrecen, 1952. (Elfogyott)
3. PÉTER LÁSZLÓ: Juhász Gyula elfelejtett makói verseiből. Makó, 1953. (Elfogyott)
4. TÓTH FERENC: A makói hagyma történetéhez. Makó, 1969.
5. KELEMEN FERENC: Makó igazgatásának történeti formái. Makó, 1970.
6. KELEMEN FERENC: A makói városi tanácsház. Makó, 1971.
7. EPERJESSY KÁLMÁN: Csanád megye az első katonai felvétel (1782—1785) idején. Makó, 1971.
8. TÓTH FERENC: A makói talicskaper. Makó, 1971.
9. TÓTH FERENC: Gilitze István és az 1821-es árvíz. Makó, 1972.
10. BUZÁS LÁSZLÓ: Makói hírlapok és folyóiratok bibliográfiája. 1870—1970. Makó, 1972.
11. VIDA ZOLTÁN: Makó iskolatörténete a város felszabadulásától az államosításig (1944—1948) Makó, 1973.
12. VÁGVÖLGYI ANDRÁS—GÁBOR KÁLMÁN: A kisvárosi fejlődés útja. Adalékok Makó demográfiai helyzetéhez. Makó, 1974.
13. HEGEDŰS GÉZA—PÉTER LÁSZLÓ: Dobsa Lajos emléke. Makó, 1974.
14. TÓTH FERENC: Makó településtörténeti vázlata. Makó, 1974.
15. TÓTH FERENC: A makói városi parasztház telke. Makó, 1974.
16. EPERJESSY KÁLMÁN: József Attila makói diákévei. (Egykori tanárának visszaemlékezése) Makó, 1975.
17. FORGÓ ISTVÁN: Tagosítás Makón. (1949—1952) Makó, 1976.
18. KELEMEN FERENC: Régi idők — régi emberek. Karcolatok Makó múltjából. Makó, 1976.
19. TÓTH FERENC: A makói rév és híd. Makó, 1977.
20. TAMÁSI MIHÁLY: A forradalmi mozgalmak makói harcosai. Makó, 1977.
21. RÁTKAI ÁRPÁD: A makói munkáseszperantista csoport története. Makó, 1977.
22. SZIRBIK MIKLÓS: Makó városának leírása. 1835—1836. Makó, 1979.
23. VARGA DEZSŐ: Espersit János és baráti köre. Makó, 1979.
24. TÓTH FERENC: Anyag és technika Makó népi építészetében. Makó, 1979.
25. PAPP JÁNOS: A makói József Attila Irodalmi és Művészeti Társaság története (1947—1952) Makó, 1980.
26. TÓTH FERENC: Egy makói hagymás család életútja. Makó, 1982.
27. ERDEI FERENC: Makó társadalomrajza. Makó, 1982.
28. SIPOS ERZSÉBET: Szülőföldem, Földeák népélete. Makó, 1982.
29. KISS IMRE: A makói munkásdaloskultúra fejlődése Makón. 1921—1939. Makó, 1982.
30. TÓTH FERENC: A makói ház. Makó, 1982.
31. NAGY JÚLIA: A makói tanyasi iskolák története. Makó, 1983.
32. JUHÁSZ GYULA emlékülés. Makó, 1984.
33. TÓTH FERENC: A makói parasztgazdaságok ellátottsága 1781-ben. Makó, 1983.
34. TÓTH FERENC: Farkas Imre munkásmozgalmi tevékenysége dokumentumok tükrében. Makó, 1983.
35. LACZÓ KATALIN: Vén Emil élete és művészete. Makó, 1984.
36. EPERJESI KÁLMÁN: Írások a régi Makóról. Makó, 1984.
37. GÉCZI LAJOS: Makó utcanévei 1851-ben. Makó, 1984.
38. HALMÁGYI PÁL: Makó város francia megszállása 1919. április 27-től 1919. június 17. Makó, 1984.
39. KŐPECZI BÉLA: Erdei Ferenc, a politikai gondolkodó. Makó, 1985.
40. REIZNER JÁNOS: Makó város története. Makó, 1985.
41. DIÓSSZILÁGYI SÁMUEL: Hollósy Kornélia élete és művészete. Makó, 1985.
42. TÓTH FERENC: Könyves-Kolonics József politikai pályája. Makó, 1985.
43. HALMÁGYI PÁL: Makó város román megszállása 1919. június 17-től 1920. március 29. Makó, 1985.
44. TÓTH FERENC: Erdei Ferenc szülőháza, Makó, 1985.
45. POLNER ZOLTÁN: Éganyám, földanyám. Makó környéki ráolvasások és hiedelmek. Makó, 1985.
46. CSILLAG ANDRÁS: Pulitzer József makói származásáról, Makó, 1985.
47. PÉTER LÁSZLÓ: Makói kis tükör. Makó, 1985.
48. POLNER ZOLTÁN: Koronával koronázók. Makó, 1985.
49. ERDEI FERENC: A makói hagyma iskolája. Makó, 1985.
50. PAPP ZOLTÁN: Makói történet (Egy fejezet Erdei Ferenc életéből).
51. TÓTH FERENC: Giba Antal felmérése Makó belterületéről 1824-ben. Makó, 1986.
52. TÓTH FERENC: Erdei Ferenc a makói diák, Makó, 1987.
53. TÓTH FERENC: Erdei Ferenc hadbírósi pere. Makó, 1986.
54. ERDEI FERENC emlékülés, 1985. december 16. Makó, 1987.

55. H. SZABÓ IMRE: Makó, az ősi ellenzéki fészek. Makó, 1987.
56. FARKAS FERENC—HALMÁGYI PÁL—R. A. VESZELIK: Egy szovjet híradós tiszt háborús feljegyzései. Makó, 1987.
58. TÓTH FERENC: Makó úrbéri térképei. Makó, 1988.
59. GIBA ANTAL emlékülés, Makó, 1988.
60. EMLÉKLAPOK TÓTH FERENCNEK (25 példányos különszám). Makó, 1988.
61. MARKOS GYÖNGYI: Bábaság Makón. Makó, 1988.
62. KÖRMENDI JÁNOS: Nagyér (Nagymajláth) története... 1843—1878. Makó, 1988.
63. BOROVSZKY SAMU: Makó, Makó, 1988.
64. FENYVESI LÁSZLÓ: Makó mint hódoltsági nagyváros a 16. században. Makó, 1989.
65. HALMÁGYI PÁL: A Makó és környékéért vívott harcok 1944 őszén. Makó, 1989.
66. BANNER JÁNOS: Apátfalva néprajzi vázlata Makó, 1990

6051-2

55. H. SZABÓ IMRE: Makó, az ősi ellenzéki főváros. Makó, 1987.
56. FARKAS FERENC—HALMAGYI PÁL—R. A. VESZELIK: Egy szovjet híradás: tiszti leborotválás feljegyzése. Makó, 1987.
58. TÓTH FERENC: Makó úrbéri térképe. Makó, 1988.
59. GIBA ANTAL emlékirata. Makó, 1988.
60. EMLÉKLAPOK TÓTH FERENCNEK (25 példányos kiállítás). Makó, 1988.
61. MARKOS GYÖNGYI: Bábaság Makón. Makó, 1988.
62. KÖRMENDI JÁNOS: Nappal (Nagymajlasi történet... 1843—1878. Makó, 1988.
63. BOROVSZKY SAMU: Makó, Makó, 1988.
64. FENYVESI LÁSZLÓ: Makó mint Népszövetségi tagközség a II. világháborúban. Makó, 1989.
65. HALMAGYI PÁL: A Makó és környékének történelmi térképe 1944 április. Makó, 1989.
66. BANNER JÁNOS: Apátságok a környéken. Makó, 1989.

JÓZSEF ATTILA MÚZEUM
MAKÓ